Total No. of Questions : 4] **[Total No. of Pages : 2**

P265

[3916]-301

S.Y. B.Sc. (Sem. - III)

HOME SCIENCE

Food Science & Nutrition

(Paper - IX)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 100***

Instructions :

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***
3) ***Draw neat diagrams wherever necessary.***

Q1) Attempt any ten questions in 1 to 2 sentences each. **[20]**

i) Classification of protein.

ii) Chemical composition of carbohydrates.

iii) Leavening agents.

iv) Milk products.

v) Name of food groups.

vi) Importance of vegetables in diet.

vii) Sources of protein.

viii) Meat products.

ix) Nutrients available in fish.

x) Fat soluble vitamins.

xi) Sources of calcium.

xii) Iron rich food.

xiii) Soyabean.

P.T.O.

Q2) Attempt <u>any five</u> questions in 5 to 6 sentences each. **[20]**

i) Glucose

ii) Use of oil in cookery.

iii) Egg cookery.

iv) Toxins in food.

v) Draw the structure of wheat grain.

vi) Yogurt

vii) Define batter and dough.

Q3) Answer <u>any three</u> questions in 25 to 30 sentences each. **[30]**

i) Write the composition of meat.

ii) What is deterioration of fat?

iii) Explain non enzymatic browning.

iv) Classification of proteins.

v) Write the composition of egg and changes takes place during storage.

Q4) Answer <u>any two</u> questions in 50 to 60 sentences each. **[30]**

i) Write down all food groups and nutrients contributed by each group to the diet.

ii) Write on low cholesterol egg and meat substitute in detail.

iii) Discuss the composition of vegetables and fruits and their nutritional contribution to diet.

❐❐❐

Total No. of Questions : 4] **[Total No. of Pages : 2**

P265

[3916]-301

S.Y. B.Sc. (Sem. - III)

HOME SCIENCE

फुड सायन्स आणि न्युट्रेशन

(Paper - IX)

मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास] **[एकूण गुण : 100**

सूचना :– 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2) आवश्यकतेनुसार सुबक आकृत्या काढा.

3) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) पुढीलपैकी कोणत्याही दहा प्रश्नांची **1 – 2** वाक्यात उत्तरे लिहा. **[20]**

i) प्रथीनांचे वर्गीकरण.

ii) कर्बोदकांचे रासायनिक संघटन.

iii) आंबवणकारक घटक.

iv) दुग्धजन्य पदार्थाचे प्रकार.

v) अन्नगटाची नावे लिहा.

vi) आहारात भाज्यांचे महत्व.

vii) प्रथीनांचे स्त्रोत (उपलब्धीची साधने).

viii) मास–पदार्थ.

ix) मासे व समुद्रीपदार्थांपासून मिळणारी पोषक तत्त्वे.

x) स्निग्ध–द्राव्य जीवनसत्त्वे.

xi) (उच्च कॅल्शियमयुक्त पदार्थ) कॅल्शियम चे स्त्रोत.

xii) (आहारात लोहाच्या उपलब्धीचे मार्ग) लोहयूक्त पदार्थांचे स्त्रोत.

xiii) सोयाबीन.

P.T.O.

प्रश्न 2) कोणत्याही पाच प्रश्नांची **5 - 6** वाक्यात उत्तरे लिहा. **[20]**

i) ग्लुकोज.

ii) पाकशास्त्रात तेल–तुपाचा उपयोग.

iii) अंड्याचे विविध पदार्थ.

iv) अन्नातील विषारी घटक.

v) गव्हाच्या दाण्याची सुबक रचना काढा.

vi) योगर्ट बद्दल लिहा.

vii) ''बॅटर आणि डो'' म्हणजे काय ते स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) कोणत्याही तीन प्रश्नांची **25 - 30** वाक्यात उत्तरे लिहा. **[30]**

i) 'मासाचे संघटन', या बद्दल लिहा.

ii) मेदाची खराब होण्याची क्रिया स्पष्ट करा.

iii) नॉन–एन्झायमेटिक ब्राऊनिंग (Non-Enzymatic Browning) म्हणजे काय ?

iv) प्रथीनांचे वर्गीकरण.

v) अंड्याची संरचना स्पष्ट करुन साठवणीच्या दरम्यान त्यात होणाऱ्या बदलांबद्दल लिहा.

प्रश्न 4) कोणत्याही दोन प्रश्नांची **50** ते **60** वाक्यात उत्तरे लिहा. **[30]**

i) अन्नगट आणि त्यांच्या पोषणमुल्यांची चर्चा करा.

ii) कमी कोलेस्टेरॉल असणाऱ्या अंडी व मासाला पर्यायी अशा पदार्थांबद्दल सविस्तर लिहा.

iii) भाज्या आणि फळांच्या संघटनाबद्दल लिहा व त्यांचे पोषण मूल्य सांगा.

❐❐❐

Total No. of Questions : 4] **[Total No. of Pages : 2**

P266

[3916]-302
S.Y. B.Sc. (Sem. - III)
HOME SCIENCE
Home Management
(Paper - X)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 100***

Instructions :

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Draw neat diagrames wherever necessary.***
3) ***Figures to the right indicate full marks.***

Q1) Attempt any ten questions in 1 to 2 sentences each. **[20]**

i) Meaning of art.

ii) Housing needs of middle class family.

iii) Importance of colour.

iv) Meaning of Design.

v) Flower arrangement.

vi) Furnishing fabrics - draperies.

vii) Intensity of colour.

viii) Line.

ix) Dimension of colour.

x) Flower arrangement – Importance.

xi) Selection of furniture.

xii) Need – Standard of living.

xiii) Interior design.

P.T.O.

Q2) Attempt any five of the following in 5 to 6 sentences each. **[20]**

i) Importance of flower arrangement in interior decoration.

ii) Furniture arrangement for hall.

iii) Use of light in decoration.

iv) Write about residential furniture.

v) Material used for flower arrangement.

vi) Complimentary colour scheme.

vii) Introduction to art and design.

Q3) Attempt any three of the following questions in 25 to 30 sentences each.**[30]**

i) Explain the importance of colours.

ii) Write the meaning and types of design.

iii) Write about the selection, use and care of curtains, bed and table cover etc.

iv) Write about properties of colour.

v) Explain the Housing goals.

Q4) Attempt any two of the following questions in 50 to 60 sentences each. **[30]**

i) Explain the principle of Art.

ii) Write about Housing schemes.

iii) Furniture and accessories used interior decoration.

❐❐❐

Total No. of Questions : 4] **[Total No. of Pages : 2**

P266

[3916]-302

S.Y. B.Sc. (Sem. - III)

HOME SCIENCE

Home Management

(Paper - X)

मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास] **[एकूण गुण : 100**

सूचना :– 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.

3) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणत्याही दहा प्रश्नांची उत्तरे द्या.(1 किंवा 2 वाक्यात किंवा 20 शब्दात): **[20]**

i) कलेचा अर्थ.

ii) मध्यमवर्गीय कुटुंबाकरिता घराची गरज.

iii) रंगाचे महत्त्व.

iv) नमुना चा अर्थ.

v) पुष्प रचना.

vi) पडद्यांची रचना.

vii) रंगाची तीव्रता

viii) रेषा.

ix) रंगाची मीती (Dimension).

x) पुष्परचनेचे महत्त्व.

xi) फर्निचरची निवड.

xii) गरज – राहणीमाणाचा दर्जा.

xiii) अंतर्गत सजावट.

P.T.O.

प्रश्न 2) पुढीलपैकी कोणत्याही पाच प्रश्नांची उत्तरे **5** ते **6** वाक्यात लिहा. **[20]**

i) अंतर्गत गृहसजावटीत पुष्परचनेचे महत्त्व.

ii) हॉलकरिता फर्निचरची निवड. (घरातील)

iii) प्रकाशाच्या सजावटीत उपयोग.

iv) घरगुती फर्निचर विषयी लिहा.

v) पुष्परचनेसाठी आवश्यक सामुग्री.

vi) पुरक रंग योजना.

vii) कला व डिझाईनची ओळख.

प्रश्न 3) पुढीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची प्रत्येकी **25** ते **30** वाक्यात उत्तरे लिहा. **[30]**

i) रंगाच महत्त्व स्पष्ट करा.

ii) डीझाईनचा अर्थ व व्याख्या लिहा.

iii) पडदे, बेड आणि टेबल कव्हर इत्यादीची नीवड, वापर आणि काळजी लिहा.

iv) रंगाच्या गुणधर्मा विषयी लिहा.

v) निवासविषयक ध्येय स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) पुढीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची **50** ते **60** वाक्यात उत्तरे लिहा. **[30]**

i) कलेची तत्त्वे स्पष्ट करा.

ii) निवासविषयक योजना लिहा.

iii) अंतर्गत सजावटीसाठी उपयोगात आणली जाणारी विविध उपसाधने (Accessories) आणि फर्निचर या बद्दल लिहा.

❐❐❐

Total No. of Questions : 4] **[Total No. of Pages : 2**

P267

[3916]-303
S.Y. B.Sc. (Sem. - III)
HOME SCIENCE
Extension Education
(Paper - XI)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 100***

Instructions :

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Draw neat diagrams wherever necessary.***
3) ***Figures to the right indicate full marks.***

Q1) Attempt any ten out of following in 1 to 2 sentences. **[20]**

i) Extension Teaching.

ii) Principles of Teaching.

iii) Teaching methods.

iv) Techniques of Teaching.

v) Demonstration.

vi) Role play.

vii) Mass communication.

viii) Communication in extension.

ix) Appropriate Technology.

x) Application of Technology.

xi) Learning process.

xii) Use of puppets in Extension teaching.

xiii) Audio-visual aids.

P.T.O.

Q2) Attempt <u>any five</u> questions in 5 to 7 sentences each. **[20]**

i) Advantages and disadvantages of demonstration.

ii) Preparation of folder.

iii) Use of indivisual contacts to educate the rural mother regarding immunisation of children.

iv) Communication process.

v) Classification of group communication process.

vi) Audio-Visual aids for mass communication.

vii) Group contact method of teaching.

Q3) Attempt <u>any three</u> questions in 25 to 30 sentences each. **[30]**

i) Write about meaning and importance of communication process.

ii) Explain the need for vocationalisation of home science education.

iii) Classify and explain mass communication process with the help of written, spoken and Audio visual aids.

iv) How you can combine various teaching methods for effectively educating rural women about the importance of balance diet.

v) Explain various models of communication process with neat diagrame.

Q4) Attempt <u>any two</u> of the following questions in 50 to 60 sentences each. **[30]**

i) Explain the barriers in communication process while implementing new idea in rural area.

ii) Explain various Appropriate technologies for women to reduce dredugary.

iii) Explain the need and significance of vocationalisation in home science and suggest various vocational cources in different areas of Home Science.

❐❐❐

Total No. of Questions : 4] **[Total No. of Pages : 2**

P267

[3916]-303

S.Y. B.Sc. (Sem. - III)

HOME SCIENCE

Extension Education (विस्तार शिक्षण)

(Paper - XI)

मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास] **[एकूण गुण : 100**

सूचना :– 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.

3) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) पुढीलपैकी दहा प्रश्नांची 1 - 2 वाक्यात उत्तरे लिहा. **[20]**

i) विस्तार शिक्षण.

ii) अध्यापनाची तत्त्वे (Principles of Teaching).

iii) अध्यापन पद्धती (Teaching methods).

iv) शिकवीण्याची तंत्रे.

v) प्रात्यक्षीकाच्या सहाय्याने शिकवीणे.

vi) सादरीकरण (Role play).

vii) जनसंपर्क पद्धती.

viii) विस्तार शिक्षणासाठी संप्रेषण.

ix) सुयोग्य तंत्रज्ञान.

x) तंत्रज्ञानाचा उपयोग करणे (Application of Technology).

xi) शिकण्याची प्रक्रिया.

xii) विस्तार शिक्षणात कळसुत्री बाहुल्यांचा उपयोग.

xiii) दृक–श्राव्य साधने.

P.T.O.

प्रश्न 2) पुढीलपैकी कोणत्याही पाच प्रश्नांची 5 - 6 वाक्यात उत्तरे लिहा. **[20]**

i) प्रात्यक्षीक पद्धतीचे फायदे व तोटे.

ii) घडी पत्रीका (folder) तयार करणे.

iii) बाळाच्या लसीकरणाबद्दल ग्रामीण मातेला शिक्षीत करण्यासाठी वैयक्तीक संपर्क पद्धती चा उपयोग.

iv) संप्रेषण पद्धती.

v) गट संप्रेषणाचे वर्गीकरण.

vi) जनसंपर्कासाठी वापरली जाणारी दृक श्राव्य साधने.

vii) शिक्षणासाठी गट संपर्क पद्धतीबद्दल लिहा.

प्रश्न 3) पुढीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची 25 - 30 वाक्यात उत्तरे लिहा. **[30]**

i) संप्रेषण प्रक्रियेचा अर्थ आणि महत्त्व स्पष्ट करा.

ii) गृहशास्त्र विषयात व्यावसाय शिक्षणाची गरज स्पष्ट करा.

iii) जनसंपर्क संप्रेषण पद्धतीचे मौखीक, लिखीत आणि दृक–श्राव्य साधने असे वर्गीकरण करून स्पष्टीकरण द्या.

iv) ग्रामीण स्त्रीयांना सकस आहाराबद्दल शिक्षीत करण्यासाठी तुम्ही वेगवेगळ्या शिक्षणपद्धतींचा कसा उपयोग कराल ते स्पष्ट करा.

v) संप्रेषणाची वेगवेगळे मॉडेल्स योग्य आकृत्यांच्या साहाय्याने स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) पुढीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची 50 - 60 वाक्यात उत्तरे लिहा. **[30]**

i) ग्रामीण स्त्रीयांना नवीन विषयाबद्दल माहिती सांगताना येणाऱ्या सामान्य अडथळ्यांबद्दल लिहा.

ii) महिलांना श्रम परीहार होण्याच्या दृष्टीने तुम्ही सुयोग्य तंत्रज्ञानाबद्दल माहिती सांगा.

iii) गृहविज्ञान शिक्षणामध्ये व्यावसायीक शिक्षणाची गरज स्पष्ट करा आणि गृहविज्ञानाच्या वेगवेगळ्या शाखांसाठी निरनीराळे व्यावसायीक अभ्यासक्रम सुचवा.

❐❐❐

Total No. of Questions : 4] **[Total No. of Pages : 2**

P268

[3916]-401

S.Y. B.Sc. (Sem. - IV)

HOME SCIENCE

Paper-XII : Textile Science and Care

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 100***

Instructions :

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***
3) ***Draw neat and suitable diagrams.***

Q1) Attempt any ten out of the following in 1 to 2 sentences each. **[20]**

i) Yarn Twist.

ii) Temporary Finish.

iii) Classification of design.

iv) Mercerizing.

v) Types of Loom.

vi) Pigments used for printing.

vii) Harmony.

viii) Stencil printing.

ix) Felting.

x) Yarn Type.

xi) Line.

xii) Twill weave.

xiii) Geometric design.

P.T.O.

Q2) Attempt <u>any five</u> of the following in 5 to 6 sentences each. **[20]**

i) Processes used in weaving.

ii) Write about calendering.

iii) Colour schemes.

iv) Block Printing.

v) Jacquard weave.

vi) Layout in design.

vii) Define Embroidery.

Q3) Attempt <u>any three</u> of the following questions in 25 to 30 sentences each. **[30]**

i) Elements of Design.

ii) Classification of yarns.

iii) Roller Printing.

iv) Types of Finishes.

v) Basic hand embroidery stitches.

Q4) Attempt <u>any two</u> of the following questions in 50 to 60 sentences each. **[30]**

i) Write on Batik and tie and dye.

ii) Essentials of design.

iii) Briefly discuss on printing.

❐❐❐

Total No. of Questions : 4] **[Total No. of Pages : 2**

P268

[3916]-401

S.Y. B.Sc. (Sem. - IV)

HOME SCIENCE

Paper-XII : Textile Science and Care

मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास] **[एकूण गुण : 100**

सूचना :– 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.

3) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) पुढीलपैकी कोणत्याही दहा प्रश्नांची उत्तरे द्या (1 ते 2 वाक्यात किंवा 20 शब्दात). **[20]**

i) धाग्यांचा पिळ.

ii) तात्पुरती परिसज्जा.

iii) नमुन्यांचे वर्गिकरण.

iv) मर्सरायझींग.

v) मागाचे प्रकार.

vi) प्रिटींग करीता लागणारे पीगमेंट्स (रंगक्रेण).

vii) संगती.

viii) स्टेन्सील प्रिंटींग.

ix) फेल्टींग.

x) धाग्यांचे प्रकार.

xi) रेषा.

xii) ट्विल विण.

xiii) भुमितीय नमुने.

P.T.O.

प्रश्न 2) पुढीलपैकी कोणत्याही पाच प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 5 ते 6 वाक्यात लिहा. **[20]**

i) विणण्याच्या प्रक्रिया लिहा.

ii) कॅलेन्डरींग बद्दल थोडक्यात लिहा.

iii) रंगसंगती.

iv) ठसा छपाई.

v) जॅकॉर्ड विण.

vi) (लेआऊट) नमुन्याचे लेआऊट.

vii) भरतकामाची व्याख्या लिहा.

प्रश्न 3) पुढीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची प्रत्येकी 25 ते 30 वाक्यात उत्तरे लिहा. **[30]**

i) नमुन्याचे मुलघटक.

ii) धाग्यांचे वर्गिकरण.

iii) रोलर छपाई बद्दल लिहा.

iv) परिसज्जेचे प्रकार.

v) मुलभूत भरतकामाचे टाके.

प्रश्न 4) पुढीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 50 ते 60 वाक्यात लिहा. **[30]**

i) बटीक आणि बांधणीबद्दल सविस्तर लिहा.

ii) नमुन्याची आवश्यकता.

iii) छपाई विषयी सविस्तर लिहा.

❐❐❐

Total No. of Questions : 4] **[Total No. of Pages : 2**

P269

[3916]-402

S.Y. B.Sc. (Semester - IV)

HOME SCIENCE

Child Development

(Paper - XIII)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 100***

Instructions :

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Draw neat diagrams wherever necessary.***
3) ***Figures to the right indicate full marks.***

Q1) Attempt any ten of the following in 1 to 2 sentences each. **[20]**

i) Active play.

ii) Infancy.

iii) Sensory activity.

iv) Specific activity.

v) Physical development.

vi) Motor development.

vii) Preschool children.

viii) Socialization.

ix) Emotions.

x) Motivation.

xi) Montessori school.

xii) Balwadi.

xiii) Anganwadi.

P.T.O.

Q2) Attempt <u>any five</u> of the following in 5 to 6 sentences each. **[20]**

i) Characteristics of babyhood stage.

ii) Pattern of play during 1 – 2 years of age.

iii) Importance of Balwadi in social development of children.

iv) Emotional needs of children.

v) Stages of speech development in babyhood.

vi) Physical and motor development of children.

vii) Adjustments in postnatal period.

Q3) Attempt <u>any three</u> of the following in 25 to 30 sentences each. **[30]**

i) Characteristics of preschool children.

ii) Emotional development during babyhood.

iii) Educational planning.

iv) Role of indoor games in development of children.

v) Social and Emotional development of teenagers.

Q4) Attempt <u>any two</u> of the following in 50 to 60 sentences each. **[30]**

i) Write about the concept, organisation and administration of early childhood education.

ii) Define curriculum planning and explain the principles of longterm planning for children.

iii) Discuss indoor and outdoor games in brief.

❐❐❐

Total No. of Questions : 4] **[Total No. of Pages : 2**

P269

[3916]-402
S.Y. B.Sc. (Semester - IV)
HOME SCIENCE
(बाल विकास)
(Paper - XIII)
मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास] **[एकूण गुण : 100**

सूचना :– 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.

3) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) पुढीलपैकी कोणत्याही दहा प्रश्नांची एक ते दोन वाक्यात उत्तरे लिहा. **[20]**

i) क्रियाशील खेळ (Active play).

ii) अर्भकावस्था (Infancy).

iii) सेन्सरी क्रिया.

iv) विषेश (Specific activity) क्रिया.

v) शारीरिक विकास.

vi) कारकशक्तीचा विकास.

vii) शालापूर्व बालक.

viii) सामाजिकरण.

ix) भावना.

x) मोटीवेशन.

xi) मॉन्टेसरी शाळा.

xii) बालवाडी.

xiii) आंगणवाडी.

P.T.O.

प्रश्न 2) पुढीलपैकी कोणत्याही पाच प्रश्नांची उत्तरे पाच ते सहा वाक्यात लिहा. **[20]**

i) शैशव अवस्थेची वैशिष्ट्ये सांगा.

ii) 1 - 2 वर्षाच्या मुलांचे खेळाचे प्रकार.

iii) बालकाच्या सामाजिक विकासात बालवाडी चे महत्त्व.

iv) बालकांच्या भावनीक गरजांचे वर्णन करा.

v) शैशव अवस्थेतील वाचा विकासाचे टप्पे स्पष्ट करा.

vi) बालकांच्या शारीरिक आणि कारकशक्तीच्या विकासाबद्दल लिहा.

vii) नवजात बालकाच्या समायोजनाबद्दल लिहा.

प्रश्न 3) पुढीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे पंचवीस ते तीस वाक्यात लिहा. **[30]**

i) शालापूर्व अवस्थेतील बालकांची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

ii) शैशवावस्थेतील (babyhood) भावनीक विकासाबद्दल लिहा.

iii) शैक्षणीक नियोजन (Educational planning).

iv) मुलांच्या विकासात घरातील खेळांचे (indoor games) चे महत्त्व स्पष्ट करा.

v) टिनएजर्स या अवस्थेतील मुलांचा सामाजिक व भावनात्मक विकास.

प्रश्न 4) पुढीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी पन्नास ते साठ वाक्यात लिहा. **[30]**

i) पुर्व बाल्यावस्थेतील (early childhood) शिक्षणाची संकल्पना व व्यवस्थापन या बद्दल लिहा.

ii) अभ्यासक्रमाचे नियोजन म्हणजे काय ते सांगुन मुलांसाठी दिर्घकालीन अभ्यासक्रम नियोजनाची तत्वे स्पष्ट करा.

iii) मुलांचे घरातील व घराबाहेरील खेळ या विषयी सविस्तर चर्चा करा.

❐❐❐

Total No. of Questions : 4] **[Total No. of Pages : 2**

P270

[3916]-403

S.Y. B.Sc. (Sem. - IV)

HOME SCIENCE

Paper - XIV : Basic Nutritional Biochemistry

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 100***

Instructions :

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***
3) ***Draw neat diagrams wherever necessary.***

Q1) Attempt all questions (in 1 - 2 sentences or in 20 words each). **[20]**

i) Definition of proteins.

ii) Definition fatty acids.

iii) Definition of Enzyme.

iv) Energy Metabolism.

v) Define the acidic amino acid.

vi) Definition of vitamins.

vii) What is iodine?

viii) Definition the minerals.

ix) Definition of biochemistry.

x) Give the names of fatty acids.

P.T.O.

Q2) Attempt <u>any five</u> questions (in 5 - 6 sentences or in 50 words each). **[20]**

i) Write about energy cycle.

ii) Write the functions of proteins.

iii) Write the classification of amino acids.

iv) Write on nomenclature of enzyme.

v) Explain the molecular aspects of transport.

vi) Explain the Lipids oxidation.

vii) Write the effect of carbohydrate on blood glucose.

Q3) Answer <u>any three</u> questions (in 25 - 30 sentences or in 200 words each). **[30]**

i) Discuss on mechanism of enzyme action.

ii) Write the types of fatty acids.

iii) Write the physiological, biochemical role of minerals.

iv) Write the function of energy.

v) Write the scope of biochemistry in nutrition.

Q4) Answer <u>any two</u> questions (in 50 - 60 sentences or in 500 words each). **[30]**

i) Explain the objectives, scope and interrelationship between Biochemistry and Nutrion.

ii) Explain the intestinal resynthesis of triglycerides.

iii) Explain the basal metabolic rate.

❐❐❐

Total No. of Questions : 4] **[Total No. of Pages : 2**

P270

[3916]-403

S.Y. B.Sc. (Sem. - IV)

HOME SCIENCE

Paper - XIV : Basic Nutritional Biochemistry

मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास] **[एकूण गुण : 100**

सूचना :– 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

3) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.

4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) खालीलपैकी सर्वच प्रश्नांची 1 - 2 वाक्यात किंवा प्रत्येकी 20 शब्दात उत्तरे द्या. **[20]**

i) प्रथिनांची व्याख्या लिहा.

ii) मेदाम्ले (Fatty acid) व्याख्या लिहा.

iii) एन्झाईम ची व्याख्या लिहा.

iv) एनर्जी मेटाबोलीझम (Energy Metabolism).

v) ॲसिडिक अमायनो ॲसिड.

vi) प्रथिनाची व्याख्या लिहा.

vii) आयोडीन म्हणजे काय ?

viii) मिनरल ची व्याख्या लिहा.

ix) बायोकेमिस्ट्री ची व्याख्या लिहा.

x) मेदाम्लांची नावे लिहा.

P.T.O.

प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही पाच प्रश्नांची उत्तरे 5 – 6 वाक्यात किंवा प्रत्येकी 50 शब्दात द्या. **[20]**

i) ऊर्जा सायकल विषयी लिहा.

ii) प्रथिनांची कार्ये लिहा.

iii) अमिनो ॲसिडचे वर्गीकरण लिहा.

iv) एन्झाईमचे नामकरण यावर लिहा.

v) Explain the Molecular aspects of transport.

vi) लिपीड ऑक्सीडेशन स्पष्ट करा.

vii) कर्बोदकांचा ब्लड ग्लूकोजचा होणारा परिणाम लिहा.

प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची 25 – 30 वाक्यात किंवा प्रत्येकी 200 शब्दात उत्तरे लिहा. **[30]**

i) एन्झाईमच्या क्रियेचे मॅकेनिझम या विषयावर चर्चा करा.

ii) फॅटी ॲसीड चे प्रकार लिहा.

iii) खनिजांची शारीरिक, जीवरसायनीक भूमीका लिहा.

iv) उर्जेची कार्ये लिहा.

v) पोषणशास्त्रात जीवशास्त्राची व्याप्ती या विषयावर लिहा.

प्रश्न 4) कोणत्याही दोन प्रश्नांची 50 – 60 वाक्यात किंवा प्रत्येकी 500 शब्दात उत्तरे लिहा. **[30]**

i) जीवरसायन आणि पोषणशास्त्रातील उद्दीष्टे, व्याप्ती आणि सहसंबंध स्पष्ट करा.

ii) आतड्यामध्ये ट्रायग्लीसराईड चे रिसिंथेसीस स्पष्ट करा.

iii) बेसल मेटाबोलीक रेट स्पष्ट करा.

❐❐❐

Total No. of Questions : 4] **[Total No. of Pages : 2**

P271

[3916]-501

T.Y. B.Sc. (Sem. - V)

HOME SCIENCE

Advanced Textile Designing and Textile Testing

(Paper - XV)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 100***

Instructions :

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Diagrams must be drawn wherever necessary.***
3) ***Figures to the right indicate full marks.***

Q1) Attempt any 10 (out of 13) of the following (in 1 or 2 sentences each) : **[20]**

i) Handloom.

ii) Peg plan.

iii) Fabric count.

iv) Plain weave.

v) Fabric weight.

vi) Jacquard loom.

vii) Power loom.

viii) Yarn twist.

ix) Tex.

x) Yarn crimp.

xi) Denier.

xii) Twill weave.

xiii) Fiber dimensions.

P.T.O.

Q2) Attempt any 5 (out of 7) of the following (in 5 or 6 sentences each) : **[20]**

i) Functions of primary motions.

ii) Basic weaves.

iii) Measurement of length.

iv) Dobby loom.

v) Yarn strength.

vi) Yarn numbering system.

vii) Satin weave.

Q3) Attempt any 3 (out of 5) of the following (in 25 to 30 sentences each) : **[30]**

i) Fabric stiffness.

ii) Drapability.

iii) Herringbone and broken twill.

iv) Fiber dimensions and their measurement.

v) Importance of textile testing.

Q4) Attempt any 2 (out of 3) of the following (in 50 to 60 sentences each) : **[30]**

i) Principles and functions of primary and secondary motions.

ii) Yarn characteristics and their measurement.

iii) Colour fastness and air permiability of fabric.

■■■

Total No. of Questions : 4] [Total No. of Pages : 2

P271 **[3916]-501**

T.Y. B.Sc. (Sem. - V)

HOME SCIENCE

Advanced Textile Designing and Textile Testing

(Paper - XV)

_amR>r^mfmSVa

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 100*

सूचना :– 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक पूर्ण गूण दर्शवितात.

3) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.

4) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) खालील तेरा प्रश्नांपैकी कोणत्याही **10** प्रश्नांची उत्तरे **1-2** वाक्यात लिहा . **[20]**

i) हातमाग

ii) पेग प्लान

iii) कापडाचा क्रमांक

iv) साधी विण

v) कापडाचे वजन

vi) जॅकॉर्ड माग

vii) मशीन माग (Power loom).

viii) धाग्याचा पिळ

ix) टेक्स

x) धाग्याचा क्रिंप

xi) डेनियर

xii) ट्विल विण

xiii) तंतूंची मिती

P.T.O.

प्रश्न 2) खालील सात प्रश्नांपैकी कोणत्याही **5** प्रश्नांची **5-6** वाक्यात उत्तरे लिहा . **[20]**

i) प्राथमिक प्रक्रियेचे कार्य

ii) मुलभूत विणी

iii) लांबीचे मोजमाप

iv) डॉबी माग

v) धाग्यांची शक्ती

vi) धागा क्रमांकाच्या पध्दती

vii) सॅटिन विण

प्रश्न 3) खालील पाच प्रश्नांपैकी कोणत्याही **3** प्रश्नांची **25-30** वाक्यात उत्तरे लिहा. **[30]**

i) कापडाचा कडकपणा.

ii) ड्रेपॅबिलीटी.

iii) हेरींगबोन आणि तुटक ट्विल.

iv) तंतूंची मिती आणि त्यांचे मोजमाप.

v) तंतू परिक्षणाची आवश्यकता

प्रश्न 4) खालील तीन प्रश्नांपैकी कोणत्याही **2** प्रश्नांची **50-60** वाक्यात उत्तरे लिहा . **[30]**

i) प्राथमिक आणि दुय्यम प्रक्रियेची कार्ये आणि तत्त्वे.

ii) धाग्यांचे गुणधर्म आणि त्यांचे मोजमाप.

iii) रंगाचा पक्केपणा आणि कापडाची हवा शोषकता.

■■■

Total No. of Questions : 4] **[Total No. of Pages : 2**

P272

[3916]-502

T.Y. B.Sc. (Sem. - V)

HOME SCIENCE

Dyeing and Printing

(Paper - XVI)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 100***

Instructions :

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Draw neat diagrams wherever necessary.***
3) ***Figures to the right indicate full marks.***

Q1) Attempt any 10 (out of 13) of the following in 1or 2 sentences each : **[20]**

i) Printing.

ii) Photo Printing.

iii) Basic dyes.

iv) Rotary Printing.

v) Dyes used in printing.

vi) Roller printing.

vii) Screen printing.

viii) Jig dyeing.

ix) Batik.

x) Resist printing.

xi) Fiber dyeing.

xii) Flock printing.

xiii) Fabric painting.

P.T.O.

Q2) Attempt any 5 (out of 7) from the following in 5 or 6 sentences each: **[20]**

i) Hand printing.

ii) Preparation of fabric for Batik.

iii) Resist style of printing.

iv) Role of computer in textile design.

v) Effect of direct dyes on cotton.

vi) Hand screen printing.

vii) Winch dyeing.

Q3) Attempt any 3 (out of 5) from the following in 25 to 30 sentences each: **[30]**

i) Fiber dyeing.

ii) Dyes and pigments used in printing.

iii) Flat bed and rotary printing.

iv) Madhubani style of painting.

v) Yarn dyeing.

Q4) Attempt any 2 (out of 3) from the following in 50 to 60 sentences each: **[30]**

i) Various machine printing methods.

ii) Various styles of dyeing.

iii) Various methods of resist dyeing- (tie dye and Batik).

■■■

Total No. of Questions : 4] **[Total No. of Pages : 2**

P272

[3916]-502

T.Y. B.Sc. (Sem. - V)

HOME SCIENCE

Dyeing and Printing

(Paper - XVI)

amR>r mfnSVa

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 100*

सूचना :– 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक पूर्ण गूण दर्शवितात.

3) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.

4) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) खालील तेरा प्रश्नांपैकी कोणत्याही **10** प्रश्नांची उत्तरे **1-2** वाक्यात लिहा . **[20]**

i) छपाई

ii) फोटो छपाई

iii) बेसीक रंग

iv) रोटरी छपाई

v) छपाईसाठी लागणारे रंग

vi) रोलर छपाई

vii) पडदा छपाई

viii) जिग रंगाई

ix) बटीक

x) रेझिस्ट छपाई

xi) तंतू रंगाई

xii) फ्लॉक रंगाई

xiii) कापडावरील पेंटींग

P.T.O.

प्रश्न 2) खालील सात प्रश्नांपैकी कोणतेही **5** प्रश्नांची **5-6** वाक्यात उत्तरे लिहा . **[20]**

i) हात छपाई.

ii) बटिकसाठी कापडाची पूर्वतयारी.

iii) रेझिस्ट पध्दती.

iv) टेक्सटाईल डिझाइनमध्ये कॉम्प्युटरची भुमिका.

v) प्रत्यक्ष रंगांचा सूती तंतूवर होणारा परिणाम.

vi) हाताने पडदा छपाई.

vii) विन्च रंगाई.

प्रश्न 3) खालील पाच प्रश्नांपैकी कोणतेही **3** प्रश्नांची **25-30** वाक्यात उत्तरे लिहा. **[30]**

i) तंतू रंगाई.

ii) छपाईकरीता लागणारे रंग आणि पिगमेंट.

iii) फ्लॅट बेड आणि रोटरी छपाई.

iv) मधूबनी पेन्टींग.

v) धागा रंगाई.

प्रश्न 4) खालील तीन प्रश्नांपैकी कोणतेही **2** प्रश्नांची **50-60** वाक्यात उत्तरे लिहा . **[30]**

i) मशीन छपाईच्या विविध पध्दती.

ii) रंगाईच्या विविध पध्दती.

iii) रेझिस्ट छपाईच्या विविध पध्दती (बांधणी आणि बटिक)

■■■

Total No. of Questions : 4] **[Total No. of Pages : 2**

P273

[3916]-503

T.Y. B.Sc. (Sem. - V)

HOME SCIENCE

Fashion Designing

(Paper - XVII)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 100***

Instructions :

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Draw diagrams wherever necessary.***
3) ***Figures to the right indicate full marks.***

Q1) Attempt any 10 (out of 13) of the following in 1 or 2 sentences each : **[20]**

i) What is fashion?

ii) Fashion accessories.

iii) Mass fashion.

iv) How income affects fashion?

v) Foot wear.

vi) Role of computer in fashion.

vii) Fashion Magazine.

viii) Sales promotion techniques.

ix) Fashion forecasting.

x) Apparel.

xi) Fashion marketing.

xii) Fashion research.

xiii) Fashion change.

P.T.O.

Q2) Attempt any 5 (out of 7) of the following in 5 or 6 sentences each: **[20]**

i) Fashion cycle.

ii) Classification of fashion.

iii) Changes in Skirt in last 5 years.

iv) Fashion Merchandising.

v) Fashion Designer.

vi) Season affecting fashion.

vii) Textile market.

Q3) Attempt any 3 (out of 5) of the following in 25 to 30 sentences each: **[30]**

i) Write role of different accessories in fashion.

ii) Fashion trends in fashion and changes.

iii) Factors influencing fashion.

iv) Fashion research.

v) Elements of fashion marketing.

Q4) Attempt any 2 (out of 3) of the following in 50 to 60 sentences each: **[30]**

i) Global textile market.

ii) Sales promotion techniques.

iii) History of fashion.

■■■

Total No. of Questions : 4] **[Total No. of Pages : 2**

P273

[3916]-503

T.Y. B.Sc. (Sem. - V)

HOME SCIENCE

Fashion Designing

(Paper - XVII)

_amR>r mfmSVa

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 100*

सूचना :– 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

3) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.

4) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) खाली दिलेल्या तेरा प्रश्नांपैकी कोणत्याही **10** प्रश्नांची उत्तरे **1-2** वाक्यात लिहा . **[20]**

i) फॅशन म्हणजे काय ?

ii) फॅशन ॲक्सेसरीज.

iii) मास फॅशन.

iv) उत्पन्नाचा फॅशनवर परिणाम.

v) फुट वियर.

vi) फॅशनमध्ये संगणकाची भूमिका.

vii) फॅशन मासिके.

viii) सेल्स प्रमोशन.

ix) फॅशन भविष्य.

x) ॲपरल.

xi) फॅशन मार्केटींग.

xii) फॅशन संशोधन.

xiii) फॅशनमधील बदल.

P.T.O.

प्रश्न 2) खाली दिलेल्या सात प्रश्नांपैकी कोणत्याही **5** प्रश्नांची **5-6** वाक्यात उत्तरे लिहा . **[20]**

i) फॅशन चक्र.

ii) फॅशनचे वर्गिकरण (प्रकार).

iii) मागील पाच वर्षात स्टर्कमध्ये झालेले बदल.

iv) फॅशन मर्कंडायझींग.

v) फॅशन डिझायनर.

vi) ऋतुमानाचा फॅशनवर होणारा परिणाम.

vii) टेक्सटाईल मार्केट.

प्रश्न 3) खाली दिलेल्या पाच प्रश्नांपैकी कोणत्याही **3** प्रश्नांची **25-30** वाक्यात उत्तरे लिहा. **[30]**

i) फॅशनमधील फॅशन एक्सेसरीजची भुमिका.

ii) फॅशन मधील फॅशन ट्रेंड आणि बदल.

iii) फॅशनवर परिणाम करणारे घटक.

iv) फॅशन संशोधन.

v) फॅशन मार्केटींगचे घटक.

प्रश्न 4) खाली दिलेल्या तीन प्रश्नांपैकी कोणत्याही **2** प्रश्नांची **50-60** वाक्यात उत्तरे लिहा . **[30]**

i) जागतिक टेक्सटाईल मार्केट.

ii) सेल्स प्रमोशन पध्दती.

iii) फॅशनचा इतिहास.

■■■

Total No. of Questions : 4] **[Total No. of Pages : 2**

P274

[3916]-504

T.Y. B.H.Sc. (Sem. - V)

HOME SCIENCE

Institutional Food Service Management

(Paper No. - XVII)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 100***

Instructions :

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***
3) ***Draw neat diagrams wherever necessary.***

Q1) Attempt any 10 of the following. (1-2 Sentences each) : **[20]**

i) Types of food service management.

ii) Menu Considerations.

iii) Legislations of food service.

iv) Definition of Food Material Management.

v) Styles of food services.

vi) Importance of Personnel Management.

vii) Auditing

viii) Management.

ix) Meaning of Cost Management.

x) Food Material Management.

xi) Food service system development.

xii) Accounting.

xiii) Functions of Management.

P.T.O.

Q2) Attempt any 5 of the following (5-6 sentences each) : **[20]**

i) Explain the food service system.

ii) Write about, sanitation in plant management.

iii) Explain the functions of Management.

iv) Write about scope and importance of food material management.

v) Compare modern and traditional management.

vi) Write about responsibilies of manager.

vii) Write about Auditing.

Q3) Attempt any 3 of the following. (25-30 sentences each) : **[30]**

i) Write in detail about food service layouts.

ii) Explain the maintenance of plant.

iii) Write about activity centre.

iv) Explain food service layout emphasis on traffic pattern.

v) Write about pest control in plant management.

Q4) Attempt any 2 of the following (50-60 sentences each) : **[30]**

i) Explain the meaning, definition and importance of food service system.

ii) Write in detail about equipment management.

iii) Write about laws, labour policies and legislations about food service.

■■■

Total No. of Questions : 4] **[Total No. of Pages : 2**

P274

[3916]-504

T.Y. B.H.Sc. (Sem. - V)

HOME SCIENCE

Institutional Food Service Management

(Paper No. - XVII)

_amR>r ^mfmßVa

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 100*

सूचना :–
1) *सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.*
2) *आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.*
3) *उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.*
4) *संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.*

प्रश्न 1) पुढीलपैकी कोणत्याही 10 प्रश्नांची उत्तरे **1-2** वाक्यात लिहा . **[20]**

i) अन्न सेवा व्यवस्थापनाचे प्रकार.

ii) मेनू-तयार करतांना लक्षात घ्यावयाच्या बाबी.

iii) अन्न सेवेचे कायदे.

iv) अन्न साहित्य व्यवस्थापनाची परिभाषा.

v) अन्न सेवा संस्थेच्या स्टाईलस्.

vi) वैयक्तिक-व्यवस्थापनाचे महत्त्व.

vii) आडिटिंग.

viii) संसाधनांचे व्यवस्थापन.

ix) किंमत व्यवस्थापनाचा अर्थ.

x) अन्न साहित्य व्यवस्थापन.

xi) अन्न सेवा सिस्टीमचा विकास.

xii) अकौंऊटींग.

xiii) व्यवस्थापनाची कार्ये.

P.T.O.

प्रश्न 2) खाली दिलेल्या पाच प्रश्नांची उत्तरे **5-6** वाक्यात लिहा . **[20]**

i) फूड सर्व्हिस सिस्टीमचे वर्णन करा.

ii) प्लाँट व्यवस्थापनामध्ये सांडपाणी व्यवस्थेविषयी लिहा.

iii) वैयक्तिक (Personnel) व्यवस्थापनाची कार्ये लिहा.

iv) अन्न साहित्य व्यवस्थापनाची व्याप्ती आणि महत्त्व लिहा.

v) आधुनिक आणि परंपरागत व्यवस्थापनाची तुलना करा.

vi) मॅनेजरच्या जबाबदाऱ्या विषयी लिहा.

vii) ''आडिंटींग'' विषयी लिहा.

प्रश्न 3) खाली दिलेल्या तीन प्रश्नांची उत्तरे **25-30** वाक्यात लिहा . **[30]**

i) फूड सर्व्हिस ले-आऊटस् बद्दल सविस्तर लिहा.

ii) प्लाँटच्या देखरेखी आणि निगा लिहा.

iii) ''ॲक्टीव्हिटी केंद्र'' या बाबत लिहा.

iv) ट्रॉफीक पॅटर्न ला आधार मानून अन्न सेवा ले-आऊट विषद करा.

v) प्लाँट व्यवस्थापनामध्ये किटक नियंत्रण कसे करावे या विषयी लिहा.

प्रश्न 4) खाली दिलेल्या दोन प्रश्नांची उत्तरे **50-60** वाक्यात लिहा . **[30]**

i) अन्न सेवा सिस्टीमचा अर्थ, परिभाषा आणि महत्त्व सविस्तर विषद करा.

ii) संसाधनाचे-व्यवस्थापन या विषयी सविस्तर लिहा.

iii) अन्न सेवेच्या संदर्भातील नियम, धोरणे आणि कायदे या बाबत सविस्तर लिहा.

■■■

Total No. of Questions : 4] **[Total No. of Pages : 2**

P275

[3916]-505

T.Y. B.Sc. (Sem. - V)

HOME SCIENCE

Diet Therapy - I (Specialisation Food Science)

(Paper No. - XVIII)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 100***

Instructions :

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***
3) ***Draw neat diagrams wherever necessary.***

Q1) Attempt any 10 of the following in **1-2** sentences each : **[20]**

i) Fluid diet.

ii) Menu planning.

iii) Therapeutic diet.

iv) Diet for weight gain.

v) Soft diet.

vi) Diet during hepatitis.

vii) Low energy diet.

viii) Food Habits.

ix) School Lunch.

x) Normal diet.

xi) Balanced diet.

xii) Diet during constipation.

xiii) High fiber diet.

P.T.O.

Q2) Attempt any 5 of the following in **5-6** sentences each: **[20]**

i) Planning of diets.

ii) Food requirement for Infants.

iii) Ulcerative colitis.

iv) Identifying overweight.

v) Dietary modification.

vi) Dietary management for disease of liver

vii) Haemorrhoides.

Q3) Attempt any 3 of the following in **25-30** sentences each: **[30]**

i) Write on School Lunch.

ii) Write on general dietary problems.

iii) Write the process of Aging.

iv) Write the nutritional requirements for old age.

v) Dietary management for viral hepatitis.

Q4) Attempt any 2 of the following in **50-60** sentences each: **[30]**

i) Explain the role of dietician in hospital.

ii) Write on diatary management during diarrhoea.

iii) Write about diet counseling.

■■■

Total No. of Questions : 4] [Total No. of Pages : 2

P275 **[3916]-505**

T.Y. B.Sc. (Sem. - V)

HOME SCIENCE

Diet Therapy - I (Specialisation Food Science)

(Paper No. - XVIII)

_amR>r^mfmSVa

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 100*

सूचना :– 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

2) आवश्यक तेथे आकृत्या काढा.

3) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

4) संदर्भासाठी इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) पुढीलपैकी कोणत्याही 10 प्रश्नांची उत्तरे **1 - 2** वाक्यात लिहा . **[20]**

i) पातळ आहार (Fluid diet)

ii) आहार नियोजन (Menu planning)

iii) उपचारात्मक आहार (Therapeutic diet).

iv) वजन वाढण्यासाठी आहारोपचार.

v) मऊ आहार (Soft diet).

vi) कावीळ झालेल्या रुग्णासाठी आहारोपचार.

vii) कमी उष्मांक आहार.

viii) खाण्याची सवय (Food Habits).

ix) शालेय जेवण (School Lunch).

x) सामान्य आहार.

xi) समतोल आहार.

xii) बध्दकोष्ठता टाळण्यासाठी आहारोपचार.

xiii) अधिक तंतूमय पदार्थ असणारा आहार.

P.T.O.

प्रश्न 2) पुढीलपैकी 5 प्रश्नांची **5 - 6** वाक्यात उत्तरे लिहा . **[20]**

i) आहार नियोजन.

ii) अर्भकाकरिता अन्नाची आवश्यकता.

iii) अल्सरयुक्त कोलायटीस.

iv) लठ्ठपणा ठरविण्याच्या चाचण्यांद्वारे लठ्ठपणाची तीव्रता निश्चित करणे.

v) आहारातील बदल (Modification).

vi) यकृताच्या संबंधीत आजारासाठी आहारोपचार.

vii) मुळव्याधी (Haemorrhoides).

प्रश्न 3) पुढीलपैकी 3 प्रश्नांची **25 - 30** वाक्यात उत्तरे लिहा. **[30]**

i) शालेय जेवण या विषयी लिहा.

ii) सामान्य आहार अडचणी विषयी लिहा.

iii) वाढत्या वयाची प्रक्रिया लिहा.

iv) प्रौढांकरिता पोषणात्मक आवश्यकता लिहा.

v) संसर्गजन्य कावीळ आजारासाठी आहारोपचार.

प्रश्न 4) पुढीलपैकी 2 प्रश्नांची **50 - 60** वाक्यात उत्तरे लिहा . **[30]**

i) रुग्णालयातील आहारतज्ञांची भूमीका स्पष्ट करा.

ii) डायरीया रुग्णासाठी करावयाच्या आहारोपचाराबद्दल सविस्तर लिहा.

iii) आहारविषयक सल्ला लिहा.

■■■

Total No. of Questions : 4] **[Total No. of Pages : 2**

P276

[3916]-506

T.Y. B.H.Sc. (Sem. - V)

HOME SCIENCE

Community Nutrition (Food Science & Nutrition)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 100***

Instructions :

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***
3) ***Draw neat diagrams wherever necessary.***

Q1) Attempt any 10 of the following in 1-2 sentences each: **[20]**

i) Importance of Nutrition education.

ii) Diet survey.

iii) Parameters of Biochemical examination.

iv) Principles of Nutrition Education.

v) Family food security.

vi) Food habits.

vii) PEM.

viii) Nutritional Anthropometry.

ix) Techniques of measuring heights.

x) Factors affecting food behaviour

xi) Food habits in different religions.

xii) Nutrition programme.

xiii) Direct nutritional assessment..

P.T.O.

Q2) Attempt any 5 of the following in 5-6 sentences each: **[20]**

i) Write about causes of nutritional problem.

ii) Role of industrilisation.

iii) Write about dietary pattern in any one region.

iv) Height and weight measurements.

v) Iodine deficiency.

vi) Any one method of diet survey.

vii) Nutrition education.

Q3) Attempt any 3 of the following in 25-30 sentences each: **[30]**

i) Need and methods of dietary survey.

ii) Used growth chart in Anthropometry.

iii) Need and use of biochemical method.

iv) Protein Energy Malnutrition.

v) Meaning and methods of nutritional status assessment.

Q4) Attempt any 2 of the following in 50-60 sentences each: **[30]**

i) Write an essay on "Anthropometry".

ii) Write about causes and treatment of nutritional problems in India.

iii) Write about nutrition policies and programmes. Write ICDS in detail.

■■■

Total No. of Questions : 4] **[Total No. of Pages : 2**

P276

[3916]-506

T.Y. B.H.Sc. (Sem. - V)

HOME SCIENCE

Community Nutrition (Food Science & Nutrition)

मराठी भाषांतर

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 100*

सूचना :– 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गूण दर्शवितात.

3) आवश्यक तेथे आकृत्या काढा.

4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) पुढीलपैकी कोणत्याही 10 प्रश्नांची उत्तरे **1 - 2** वाक्यात लिहा . **[20]**

i) पोषणविषयक शिक्षणाचे महत्त्व.

ii) आहार सर्वेक्षण.

iii) बायोकेमिकल चाचण्यांचे निकष.

iv) पोषण शिक्षणाची तत्त्वे.

v) फॅमिली फूड सुरक्षितता.

vi) अन्न सवयी.

vii) प्रथिने उष्मांक कुपोषण.

viii) पोषण शास्त्रातील मानवमिती.

ix) उंची मोजण्याचे तंत्र.

x) अन्न संबंधित वर्तनावर परिणाम करणारे घटक.

xi) विविध प्रांतातील अन्नसवयी.

xii) पोषण विषयक कार्यक्रम.

xiii) प्रत्यक्ष पोषण शास्त्रीय निर्धारण.

P.T.O.

प्रश्न 2) पुढीलपैकी 5 प्रश्नांची उत्तरे **5 - 6** वाक्यात लिहा . **[20]**

i) पोषणविषयक समस्यांची कारणे लिहा.

ii) औद्योगिकीकरणाची भूमिका.

iii) कोणत्याही एका प्रांतातील आहारविषयक नमुना.

iv) उंची आणि वजन मोजमापे घेणे.

v) पोषणविषयक शिक्षण.

प्रश्न 3) पुढीलपैकी 3 प्रश्नांची उत्तरे **25 - 30** वाक्यात लिहा . **[30]**

i) आहारविषयक सर्वेक्षणाची गरज आणि पध्दती यावर लिहा.

ii) मानवमिती मध्ये ''ग्रोथ-चार्ट'' चा उपयोग याबाबत लिहा.

iii) बायोकेमिकल चाचण्यांची गरज आणि त्यांचा उपयोग यावर लिहा.

iv) प्रथिने उष्मांक कुपोषण या विषयी लिहा.

v) पोषणविषयक दर्जा निर्धारण - अर्थ आणि पध्दती.

प्रश्न 4) पुढीलपैकी 2 प्रश्नांची उत्तरे **50 - 60** वाक्यात लिहा . **[30]**

i) ''मानवमिती पध्दती'' यावर निबंध लिहा.

ii) भारतातील आहार विषयक समस्यांची कारणे विषद करून त्यावरील उपाययोजना सविस्तर लिहा.

iii) पोषणविषयक योजना आणि धोरणे याबाबत लिहून एकात्मिक बालविकास योजनेबद्दल लिहा.

■■■

Total No. of Questions : 4] **[Total No. of Pages : 2**

P277

[3916]-601

T.Y. B.H.Sc. (Sem. - VI)

TRADITIONAL TEXTILES AND COSTUMES OF INDIA

(Theory) (32516)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 100***

Instructions :

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***
3) ***Draw neat diagram wherever necessary.***

Q1) Attempt any ten (out of 13) of the following (1 to 2 sentences). **[20]**

i) Explain the types of IKat.

ii) Which material is used for tie and dye?

iii) Give the examples of woven textiles in India.

iv) Explain the type of Kalamkari.

v) Which dyed and printed textile material is famous in Andhra Pradesh?

vi) What is Telia rumal?

vii) Explain the types of Kashmiri shawls.

viii) Explain the female costumes in Maharashtra.

ix) Which type of motifs used in brocades?

x) Give the methods of batik.

xi) Which type of mordent is used in tie and dye?

xii) Which material is used by tribal women as an ornament?

xiii) What is the name of silk in Assam?

P.T.O.

Q2) Attempt <u>any five</u> (out of 7) of the following (5 to 6 sentences each). **[20]**

i) Define the Ikats of Orissa.

ii) Pochampally in Andhra Pradesh. Explain.

iii) Female costumes in Tamil Nadu.

iv) Define Brocads.

v) Define the tribal costumes of India.

vi) What is 'Gabha'?

vii) Which type of drapery use for Manipuri dance?

Q3) Attempt <u>any three</u> (out of 5) of the following (25 to 30 sentences each).**[30]**

i) Explain which motifs used in Kalamkari.

ii) Give the history of Patola.

iii) Explain Muslins of Bengal.

iv) Explain woven sarees of India.

v) Female costume in Maharashtra.

Q4) Attempt <u>any two</u> (out of 3) of the following (50 to 60 sentences each). **[30]**

i) Explain the information about traditional dance costume.

ii) Define the resist Printing techniques in detail.

iii) Describe about Gujarat and Rajasthan costume.

❐❐❐

Total No. of Questions : 4] **[Total No. of Pages : 2**

P277

[3916]-601

T.Y. B.H.Sc. (Sem. - VI)

TRADITIONAL TEXTILES AND COSTUMES OF INDIA

(Theory) (32516)

मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास] **[एकूण गुण : 100**

सूचना :– 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.

3) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) खालील तेरा प्रश्नांपैकी कोणत्याही दहा प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी एक ते दोन वाक्यात लिहा. **[20]**

i) इक्कतचे प्रकार स्पष्ट करा.

ii) टाय ॲण्ड डाय (बांधणीसाठी) वापरण्यात येणारे साहित्य लिहा.

iii) भारतातील वोव्हन टेक्सटाईलची काही उदाहरणे द्या.

iv) कलमकारी – थोडक्यात स्पष्ट करा.

v) आंध्रप्रदेशातील प्रसिद्ध असे डाईड व प्रिंटेड मटेरीयल कोणते ?

vi) तैली रूमाल म्हणजे काय ?

vii) कश्मिरी शॉलचे प्रकार लिहा.

viii) महाराष्ट्रातील स्त्रियांचा पोशाख वर्णन करा.

ix) ब्रोकेड मध्ये वापरण्यात येणारे नमूने (motifs) कोणते ?

x) बाटिकची पद्धत थोडक्यात स्पष्ट करा.

xi) बांधणी करतांना मॉरडन्ट/बंधक म्हणून कोणत्या घटकाचा वापर करतात ?

xii) आदिवासी स्त्रिया अलंकार म्हणून कशाचा जास्त वापर करतात ?

xiii) आसाम मध्ये सिल्कला कोणत्या नावाने संबोधले जाते ?

P.T.O.

प्रश्न 2) खालील सात प्रश्नांपैकी कोणत्याही पाच प्रश्नांची उत्तरे पाच ते सहा वाक्यात लिहा. **[20]**

i) ओरिसातील इक्कत स्पष्ट करा.

ii) आंध्रप्रदेशातील पोचमपल्ली – स्पष्ट करा.

iii) तामिळनाडूतील स्त्रीयांच्या वेशभूषा नमूद करा.

iv) ब्रोकेडस् स्पष्ट करा.

v) भारतातील भटक्या जमातीतील पोशाखा बद्दल सविस्तर लिहा.

vi) 'गाभा' म्हणजे काय ?

vii) मणिपूरी डान्समध्ये कोणत्या प्रकारची ड्रेपरी वापरण्यात येते ?

प्रश्न 3) खालील पाच प्रश्नांपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची पंचवीस ते तीस वाक्यात उत्तरे लिहा. **[30]**

i) कलमकारी मध्ये वापरण्यात येणारे नमूने – सविस्तर लिहा.

ii) 'पटोल' इतिहास वर्णन करा.

iii) बेंन्गॉल मधील मसलीन स्पष्ट करा.

iv) भारतातील वोव्हनसारी स्पष्ट करा.

v) महाराष्ट्रातील स्त्रियांच्या वेशभूषेबद्दल वर्णन करा.

प्रश्न 4) खालील तीन प्रश्नांपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची पन्नास ते साठ वाक्यात उत्तरे लिहा. **[30]**

i) पारंपारिक नृत्यांमध्ये वापरण्यात येणारी वस्त्रे स्पष्ट करा.

ii) प्रतिरोध छपाईच्या पद्धती स्पष्ट करा.

iii) गुजरात व राजस्थानमधील वेशभूषेबद्दल सविस्तर वर्णन करा.

❐❐❐

Total No. of Questions : 4] **[Total No. of Pages : 2**

P278

[3916]-602

T.Y. B.H.Sc. (Sem. - VI)

APPAREL MAKING

(Theory) (32526)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 100***

Instructions :

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Draw neat diagram wherever necessary.***
3) ***Figures to the right indicate full marks.***

Q1) Attempt any ten (out of 13) of the following (1 to 2 sentences each). **[20]**

i) What is dart?

ii) Give the four types of silhouettes.

iii) Listout the 5 names of necklines.

iv) Explain the use of curtains.

v) Define the pattern making.

vi) Give the four names of different figure types.

vii) Which measurements are taking for stitching the salwar?

viii) List out the types of collars.

ix) Give the defination of full sleeve length.

x) Which materials are used for padding in dressform?

xi) Explain the factors affecting on selection of cloths.

xii) How to construct the Kimono sleeve ?

xiii) Explain the use of bed covering.

P.T.O.

Q2) Attempt <u>any five</u> (out of 7) of the following (5 to 6 sentences each). **[20]**

i) Write about blankets.

ii) As a fashion designer how would you select fabric for short and stout figure.

iii) Which are important points of draping methods?

iv) Write in detail about the dart shifting from waist to armhole dart.

v) Explain the Raglan sleeve with diagram.

vi) Write the length and width measurements in detail.

vii) Give the information of lay out.

Q3) Attempt <u>any three</u> (out of 5) of the following (25 to 30 sentences each). **[30]**

i) Pattern making.

ii) Write on the sleeves.

iii) Give the detail information about trouser with diagram.

iv) Write on the collars.

v) Which points should be considered white storing the garments?

Q4) Attempt <u>any two</u> (out of 3) of the following (50 to 60 sentences each). **[30]**

i) Explain in detail how to take the body measurements according to Anthropometric measurement.

ii) Write in detail the principles and applications of flat patterns for different styles.

iii) How would you select garments for thin and tall figure, short and stout figure and tall and fat figure?

❐❐❐

Total No. of Questions : 4] **[Total No. of Pages : 2**

P278

[3916]-602

T.Y. B.H.Sc. (Sem. - VI)

APPAREL MAKING

(Theory) (32526)

मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास] **[एकूण गुण : 100**

सूचना :– 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.

3) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) खालील तेरा प्रश्नांपैकी दहा प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 1 ते 2 वाक्यात लिहा. **[20]**

i) डांच म्हणजे काय ?

ii) सिलव्हेचे चार प्रकार लिहा.

iii) गळ्याचे पाच प्रकार लिहा.

iv) पडद्यांचा वापर लिहा.

v) पॅटर्न मेकींग म्हणजे काय ?

vi) वेगवेगळ्या शरीरांचे प्रकार लिहा.

vii) सलवार शिवण्यासाठी कोणती मापे लागतात ?

viii) कॉलरचे प्रकार सांगा.

ix) पूर्ण बाहीची व्याख्या लिहा.

x) पॅडींगसाठी कोणते साहित्य वापरले जाते ?

xi) कपड्याच्या निवडीवर परिणाम करणारे घटक लिहा.

xii) किमोणो बाहीचे वर्णन करा.

xiii) चादरींचा वापर लिहा.

P.T.O.

प्रश्न 2) खालील सात पैकी पाच प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 5 ते 6 वाक्यात लिहा. **[20]**

i) गालिंच्याबद्दल सविस्तर लिहा.

ii) बुटक्या आणि जाड व्यक्तीसाठी कपडे निवडताना कोणत्या गोष्टी लक्षात घ्याल ?

iii) ड्रेपिंगसाठी कोणत्या गोष्टी महत्त्वाच्या असतात ?

iv) डांच म्हणजे काय आणि कमरेचा डांच मुंठावळणावर हलविणे सविस्तर स्पष्ट करा.

v) रॅगलॅन बाही सविस्तर आकृतीसह स्पष्ट करा.

vi) उंची आणि रुंदीतील मापे सविस्तर स्पष्ट करा.

vii) ले–आऊट बद्दल सविस्तर स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) खालील पाच पैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे 25 ते 30 वाक्यात लिहा. **[30]**

i) पॅटर्न मेकींग.

ii) बाही बद्दल सविस्तर लिहा.

iii) ट्राऊजर बद्दल आकृतीसह स्पष्टीकरण द्या.

iv) कॉलर बद्दल सविस्तर लिहा.

v) वस्त्राची साठवण सविस्तर लिहा.

प्रश्न 4) खालील तीन पैकी दोन प्रश्नांची उत्तरे 50 ते 60 वाक्यात लिहा. **[30]**

i) ॲन्थ्रोपोमेट्रीक पद्धतीच्या सह्याने शरीर मापे कसे घेतात सविस्तर वर्णन करा.

ii) फ्लॅट पॅटर्नची तत्त्वे आणि वापर सविस्तर स्पष्ट करा.

iii) उंच आणि सडपातळ, जाड आणि बुटक्या, उंच आणि जाड व्यक्तींसाठी कपडे कसे निवडाल.

❐❐❐

Total No. of Questions : 4] **[Total No. of Pages : 2**

P279

[3916]-603

T.Y. B.H.Sc. (Sem. - VI)

HOME SCIENCE

Project Management, Entrepreneurship Development and Computer Skills

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 100***

Instructions :

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Diagrams must be drawn wherever necessary.***
3) ***Figures to the right indicate full marks.***

Q1) Attempt any ten (out of 13) of the following: (1 or 2 sentences each). **[20]**

i) Types of software.

ii) System classification of computer.

iii) What is the data processing?

iv) Definition of computer.

v) Write the name of agencies of women entrepreneur development.

vi) Meaning of project.

vii) What is the project management system?

viii) Task of project manager.

ix) What is entrepreneur?

x) Discuss on characteristics of small enterprises.

xi) Write on mother board.

xii) Definition of entrepreneur.

xiii) Write down the characteristics of entrepreneurship.

P.T.O.

Q2) Attempt <u>any five</u> (out of 7) of the following: (5 to 6 sentences each). **[20]**

i) Discuss on economic analysis.

ii) Write on market analysis.

iii) Discuss on basic principles of management.

iv) Write the qualities of project manager.

v) Need and scope of entrepreneurship.

vi) Define small enterprises.

vii) What is the intermediate software?

Q3) Answer <u>any three</u> questions (out of 5) (in 25 to 30 sentences). **[30]**

i) Functions of computer.

ii) What is transletters?

iii) Write on project selection.

iv) Role of banks and other agencies in entrepreneurship.

v) Write the significance of project report.

Q4) Answer <u>any two</u> questions (out of 3) (50 to 60 sentences). **[30]**

i) Explain in detail the input devices and classification of computers.

ii) Planning and design of project management system.

iii) Define women entrepreneur in India.

❐❐❐

Total No. of Questions : 4] **[Total No. of Pages : 2**

P279

[3916]-603

T.Y. B.H.Sc. (Sem. - VI)

HOME SCIENCE

Project Management, Entrepreneurship Development and Computer Skills

मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास] **[एकूण गुण : 100**

सूचना :– 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

3) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.

4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) खालील तेरा प्रश्नांपैकी दहा प्रश्नांची उत्तरे एक ते दोन वाक्यात लिहा. **[20]**

i) सॉफ्टवेअरचे प्रकार लिहा.

ii) संगणकाचे तांत्रिक वर्गीकरण करा.

iii) डाटा प्रोसेसिंग म्हणजे काय ?

iv) संगणकाची व्याख्या लिहा.

v) महिला उद्योजकतेला सहाय्य करणाऱ्या संस्थांची नावे लिहा.

vi) प्रकल्पाचा अर्थ लिहा.

vii) प्रकल्प व्यवस्थापन पद्धती म्हणजे काय ?

viii) प्रकल्प व्यवस्थापकाची कार्ये लिहा.

ix) उद्योग म्हणजे काय ?

x) लघू उद्योगाची वैशिष्ट्ये लिहा.

xi) मदर बोर्ड या विषयावर लिहा.

xii) उद्योजकता म्हणजे काय ?

xiii) उद्योजकतेची वैशिष्ट्ये लिहा.

P.T.O.

प्रश्न 2) खालील सात प्रश्नांपैकी कोणत्याही पाच प्रश्नांची उत्तरे द्या. (5 ते 6 वाक्यात). **[20]**

i) आर्थिक विश्लेषण यावर चर्चा करा.

ii) बाजारपेठेचे विश्लेषण म्हणजे काय ?

iii) व्यवस्थापनाची मूलभूत तत्त्वे लिहा.

iv) प्रकल्प व्यवस्थापकाचे गुण लिहा.

v) उद्योजकतेची गरज आणि महत्त्व लिहा.

vi) लघू उद्योजकता म्हणजे काय ?

vii) इन्टरमिडियट सॉफ्टवेअर म्हणजे काय ?

प्रश्न 3) खालील पाच प्रश्नांपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (25 ते 30 वाक्यात). **[30]**

i) संगणकाची कार्ये लिहा.

ii) ट्रांस्लेटर म्हणजे काय ?

iii) प्रकल्प निवडीवर चर्चा करा.

iv) उद्योजकतेत बँक व इतर एजन्सीजची भूमिका स्पष्ट करा.

v) प्रकल्प अहवालाचे महत्त्व लिहा.

प्रश्न 4) खालील तीन प्रश्नांपैकी दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (50 ते 60 वाक्यात). **[30]**

i) संगणकाचे वर्गीकरण करून त्याची इनपुट डिव्हायसेस सविस्तर लिहा.

ii) प्रकल्प व्यवस्थापनाचे नियोजन व आरेखन लिहा.

iii) भारतातील महिला उद्योजकता यावर चर्चा करा.

❐❐❐

Total No. of Questions : 4] **[Total No. of Pages : 2**

P280

[3916]-604

T.Y. B.Sc. (Sem. - VI)

HOME SCIENCE

Quantity Food Production And Service

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 100***

Instructions :

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Draw suitable diagrams.***
3) ***Figures to the right indicate full marks.***

Q1) Answer any ten of the following in 1- 2 sentences each : **[20]**

i) Sensory Evaluation.

ii) Menu Planning.

iii) Sanitation while handelling food.

iv) Purchasing food items for quantity cookery.

v) Quantity food production.

vi) Receiving.

vii) Qualities of food.

viii) Type of menu.

ix) Styles of food service.

x) Quality parameter of food.

xi) Types of storage record.

xii) Accounting.

xiii) Food Presentation.

P.T.O.

Q2) Attempt any five out of following in 5 - 6 sentences each : **[20]**

i) Food Laws.

ii) Food Service Areas.

iii) Financial Management.

iv) Qualities of Panel members.

v) Menu Planning.

vi) Hygiene and Sanitation aspect while cooking serving and storing food.

vii) Food preservation techniques.

Q3) Attempt any three out of following in 25 - 30 sentences each : **[30]**

i) Food standards in India.

ii) Labour Laws.

iii) Types of Community Kitchen.

iv) Work simplification in food service.

v) Different food service establishment.

Q4) Attempt any two of the following in 50 - 60 sentences each : **[30]**

i) Standardisation of food products.

ii) Write in detail about qualities and characteristics of food which is most commonly used.

iii) Write about the important techniques to be considered for quantity cookery.

■■■

Total No. of Questions : 4] **[Total No. of Pages : 2**

P280

[3916]-604

T.Y. B.Sc. (Sem. - VI)

HOME SCIENCE

Quantity Food Production And Service

मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 100*

सूचना :– 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2) आवश्यक तेथे आकृत्या काढा.

3) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) पुढीलपैकी कोणत्याही दहा प्रश्नांची एक ते दोन वाक्यात उत्तरे लिहा. **[20]**

i) सेन्सरी इव्हॅल्युएशन.

ii) आहार तालीका तयार करणे.

iii) अन्न हाताळतांना स्वच्छता बाळगणे.

iv) मोठ्याप्रमाणावर अन्न तयार करण्यासाठी अन्नधान्य खरेदी.

v) मोठ्याप्रमाणावर अन्न तयार करणे.

vi) Receiving.

vii) अन्नाचा दर्जा (Quality).

viii) मेनु चे विविध प्रकार.

ix) अन्न सेवेचा दर्जा (Styles of food service).

x) अन्नाचा दर्जा निर्धारण करणारे घटक (Parameters).

xi) साठवणीचा अहवाल (Storage record) व त्याचे प्रकार.

xii) Accounting.

xiii) अन्न संरक्षण.

P.T.O.

प्रश्न 2) पुढीलपैकी कोणत्याही पाच प्रश्नांची पाच ते सहा वाक्यात उत्तरे लिहा. **[20]**

i) अन्न संबंधी संविधानीक तरतूदी (कायदे).

ii) फुड सर्व्हीस एरीया.

iii) आर्थिक व्यवस्थापन.

iv) पॅनेलच्या सदस्याचे गूणविशेष.

v) आहारतालीका तयार करणे.

vi) अन्न शिजवताना/तयार करताना स्वच्छता व आरोग्याचा विचार करणे.

vii) अन्न संरक्षणाची विविध तंत्रे.

प्रश्न 3) पुढीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची पंचवीस ते तीस वाक्यात उत्तरे लिहा. **[30]**

i) भारतातील अन्नविषयक standards.

ii) कामगार कायदे.

iii) वेगवेगळ्या प्रकारची community किचन्स्.

iv) अन्न सेवा व कार्य सरलीकरण.

v) वेगवेगळ्या अन्न सेवांची स्थापना (Establishment).

प्रश्न 4) पुढीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची पन्नास ते साठ वाक्यात उत्तरे लिहा. **[30]**

i) वेगवेगळ्या अन्न पदार्थांचे प्रमाणकीकरण (Standardisation).

ii) वारंवार ज्याला मागणी आहे अशा अन्न पदार्थाचा दर्जा आणि गुणविशेष याबद्दल लिहा.

iii) Quantity cookery उपयोगात आणली जातात अशी महत्त्वाची तंत्रे.

■■■

Total No. of Questions : 4] **[Total No. of Pages : 2**

P281

[3916]-605

T.Y. B.Sc. (Sem. - VI)

HOME SCIENCE

Diet Theraphy - II

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 100***

Instructions :

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Draw neat diagrames.***
3) ***Figures to right indicate full marks.***

Q1) Attempt any ten of the following in **1 - 2** sentences each : **[20]**

i) Normal diet.

ii) Soft diet.

iii) Hypoglycemia.

iv) Diabetes.

v) I.D.D.M.

vi) Liquid diet.

vii) Artherosclerosis.

viii) Glomerulo nephritis.

ix) Diet in early dialysis.

x) Post and pre operative diet.

xi) Sugar substitutes.

xii) CVD.

xiii) Gout patient's diet.

P.T.O.

Q2) Attempt <u>any five</u> of the following in **5** - **6** sentences each : **[20]**

i) Diet in diabetes mellitus.

ii) Role of fat in development of artherosclerosis.

iii) Nephrotic syndrome.

iv) Glycaemic Index.

v) Soft diet.

vi) Classification of therapeutic diets.

vii) Diet in obesity.

Q3) Attempt <u>any three</u> out of following in 25 - 30 sentences each : **[30]**

i) Disease of kidney.

ii) Metabolic disorders.

iii) Food Allergy.

iv) Diet in fever.

v) Functions of Liver.

Q4) Attempt <u>any two</u> of the following in 50 - 60 sentences each : **[30]**

i) Pre-operative and post operative diets.

ii) Suggest diet for peptic ulcer patient.

iii) Diet for Food allergy.

■■■

Total No. of Questions : 4] **[Total No. of Pages : 2**

P281

[3916]-605

T.Y. B.Sc. (Sem. - VI)

HOME SCIENCE

Diet Theraphy - II

मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 100*

सूचना :– 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2) आवश्यक तेथे आकृत्या काढा.

3) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) पुढीलपैकी कोणत्याही दहा प्रश्नांची प्रत्येकी एक किंवा दोन वाक्यात उत्तरे लिहा. **[20]**

i) नेहमीचा आहार (Normal diet).

ii) मउ आहार (Soft diet).

iii) Hypogly cemia.

iv) मधुमेह.

v) I.D.D.M.

vi) द्रव आहार (Liquid diet).

vii) Atherosclerosis.

viii) Glomerulo nephritis.

ix) Diet in डायलीसीस ला नुकतीच सुरूवात झालेल्या रुग्णासाठी आहार.

x) ऑपरेशन पुर्व आणि ऑपरेशन नंतर रुग्णाला दिला जाणारा आहार.

xi) साखरेला पर्याय.

xii) CVD

xiii) गाऊट च्या रुग्णासाठी आहारोपचार.

P.T.O.

प्रश्न 2) पुढीलपैकी कोणत्याही पाच प्रश्नांची प्रत्येकी पाच किंवा सहा वाक्यात उत्तरे लिहा. **[20]**

i) मधुमेही रुग्णासाठी आहार.

ii) Artherosclerosis चा विकार जडण्यात स्निग्धयुक्त पदार्थांची भूमिका.

iii) नेफरायटीक सिंड्रोम.

iv) ग्लायसेमीक इंडेक्स.

v) मउ आहार.

vi) उपचारात्मक आहाराचे वर्गीकरण.

vii) लठ्ठपणा असणाऱ्या व्यक्तीसाठी आहार.

प्रश्न 3) पुढीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची प्रत्येकी पंचवीस ते तीस वाक्यात उत्तरे लिहा. **[30]**

i) चयापचयासंबंधी समस्या (Metabolic disorder).

ii) मुत्रसंस्थेचे विकार.

iii) फुड ॲलर्जी.

iv) ताप असताना रुग्णाला दिला जाणारा आहार.

v) लिव्हर चे कार्य.

प्रश्न 4) पुढीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची प्रत्येकी पन्नास ते साठ वाक्यात उत्तरे लिहा. **[30]**

i) रुग्णाला ऑपरेशन पुर्वी आणि ऑपरेशन नंतर दिला जाणारा आहार.

ii) पेप्टीक अल्सर असणाऱ्या रुग्णासाठी योग्य आहार सुचवा.

iii) फुड ॲलर्जी चा त्रास असणाऱ्या रुग्णासाठी योग्य उपचारात्मक आहार सुचवा.

■■■

Total No. of Questions : 4] **[Total No. of Pages : 2**

P530

[3916]-606

T.Y. B.Sc. (Sem. - VI)

HOME SCIENCE

Project Management, Entrepreneurship, Development and Computer Skills

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 100***

Instructions :

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Diagrams must be drawn wherever necessary.***
3) ***Figures to the right indicate full marks.***

Q1) Attempt any ten (out of 13) of the following: (1 or 2 sentences or 20 words each). **[20]**

i) Definition of computer.

ii) Tasks of project manager.

iii) Data representation.

iv) Machine management.

v) Computer Software.

vi) Format of project.

vii) Functions of entrepreneur.

viii) Computer Hardward.

ix) Large enterprise.

x) Gathering information.

xi) Entrepreneurship skills.

xii) Feed back.

xiii) Microprocessors.

P.T.O.

Q2) Attempt <u>any five</u> questions (out of 7) of the following: (5 to 6 sentences or 50 words each). **[20]**

i) Project management system.

ii) Characteristics of entrepreneurship development.

iii) Functions of computer.

iv) Implementing project.

v) Methods of project appraisal.

vi) Evaluating project.

vii) Application software.

Q3) Attempt <u>any three</u> questions (out of 5) of the following (25 to 30 sentences or 200 words each). **[30]**

i) Characteristics and definition of small enterprise.

ii) Role of entrepreneur in economic development.

iii) Contents of project report.

iv) Concept and methods of project identification and selection.

v) Problems faced by entrepreneur.

Q4) Answer <u>any two</u> questions (out of 3) of the following (50 to 60 sentences or 500 words each) . **[30]**

i) Application and scope of entrepreneurship development in the field of Home-Science.

ii) Scope and opportunities for entrepreneur carrier.

iii) Write in detail about application software like work processors (word star / word perfect / MS word).

❐❐❐

Total No. of Questions : 4] **[Total No. of Pages : 2**

P530

[3916]-606

T.Y. B.Sc. (Sem. - VI)

HOME SCIENCE

Project Management, Entrepreneurship, Development and Computer Skills

मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास] **[एकूण गुण : 100**

सूचना :– 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

3) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.

4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) खालील तेरा प्रश्नांपैकी कोणत्याही दहा प्रश्नांची उत्तरे लिहा.(एक ते दोन वाक्यात किंवा प्रत्येकी 20 शब्दांत). **[20]**

i) संगणकाची व्याख्या.

ii) प्रकल्प व्यवस्थापकाची कार्ये लिहा.

iii) माहिती सादरीकरण (Data).

iv) मशीन व्यवस्थापन.

v) संगणक सॉफ्टवेअर.

vi) प्रकल्पाचा अहवाल (Format).

vii) उद्योजकाची कार्ये.

viii) संगणक हार्डवेअर.

ix) मोठा उद्योग.

x) माहिती गोळा करणे.

xi) उद्योजकीय कौशल्ये.

xii) प्रतिसाद (Feed back).

xiii) मायक्रोप्रोसेसर.

P.T.O.

प्रश्न 2) खालील सात प्रश्नांपैकी कोणत्याही पाच प्रश्नांची उत्तरे द्या. (5 ते 6 वाक्यात किंवा प्रत्येकी 50 शब्दांत). **[20]**

i) प्रकल्प व्यवस्थापन पद्धती.

ii) उद्योजक विकासाची गुणधर्मे.

iii) संगणकाची कार्ये.

iv) प्रकल्प अमलात आणणे.

v) प्रकल्प अप्रेजलच्या पद्धती.

vi) प्रकल्पाचे मूल्यमापन.

vii) अप्लीकेशन सॉफ्टवेअर.

प्रश्न 3) खालील पाच प्रश्नांपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (25 ते 30 वाक्यात किंवा प्रत्येकी 200 शब्दांत). **[30]**

i) लघू उद्योगाची गुणधर्मे आणि व्याख्या.

ii) आर्थिक विकासामध्ये उद्योजकाची भुमिका.

iii) प्रकल्प अहवाल.

iv) प्रकल्प ओळखणे आणि निवड याची संकल्पना व पद्धती.

v) उद्योजकांच्या समस्या.

प्रश्न 4) खालील तीन प्रश्नांपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (50 ते 60 वाक्यात किंवा प्रत्येकी 500 शब्दांत). **[30]**

i) गृहविज्ञान शाखेमध्ये उद्योजक विकासाची व्याप्ती आणि वापर.

ii) उद्योजक क्षेत्रातील व्याप्ती आणि संधी.

iii) अप्लीकेशन सॉफ्टवेअर (वर्ड स्टार / वर्ड परफेक्ट / एम एस वर्ड) या बद्दल सविस्तर लिहा.

❐❐❐